

Handläggare
Gunilla Schedin
Telefon: 08-508 09 277**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Strategi för ökad cykling i Stockholms stad - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Lena Lundström Stoltz
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning med anledning av ett förslag från stadsledningskontoret till strategi för ökad cykling i Stockholms stad.

Förvaltningen är positiv till den föreslagna strategin och att ansvaret för cykelplanens pendlingsnät i sin helhet överförs till trafik- och renhållningsnämnden. Förvaltningen föreslår att trafik- och renhållningsnämnden även får ansvar för cykelplanens huvudstråk. Nu aktuell statistik visar att antalet allvarligt skadade i samband med cykelolyckor är betydligt fler än man tidigare trott. Som förvaltningen ser det finns ett stort behov av att informera stadens cyklister om gällande trafikregler och vad man som enskild cyklist kan göra för att minimera olycksrisken.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning med anledning av ett förslag från stadsledningskontoret till strategi för ökad cykling i Stockholms stad. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 april 2014.

Ärendet

Stadens vision för Stockholm som cykelstad är en stad där alla kan ta sig fram på ett säkert och tryggt sätt. Stadens långsiktiga inriktning är att förbättra förutsättningarna för cykeltrafiken genom att skapa en välfungerande infrastruktur där cykeln ses som en lika naturlig del av transportsystemet som bil- och kollektivtrafiken.

Det främsta syftet med strategin är att styra stadens interna arbete med cykelfrämjande åtgärder, dvs. ange en inriktning för hur staden ska agera för att öka cyklandet. I detta ingår att samordna nämnd-övergripande frågor. Strategin ska även stödja att stadens miljömål uppnås och att staden som cykelvarumärke ska stärks.

Det övergripande målet är att öka både antalet och andelen cyklister genom att göra det enklare och säkrare att cykla.

Stockholms stad har haft en aktiv cykelplanering under många år. Cykelplaner och handböcker har tagits fram och omfattande investeringar i infrastrukturen har gjorts. I samband med budget för 2012 beslutade kommunfullmäktige om den s.k. ”cykelmiljarden”, som innebär att totalt 1 miljard kronor investeras i stadens cykelinfrastruktur fram till 2018.

Stadens nu aktuella cykelplan antogs 2013. Målet med cykelplanen är bl.a. att andelen cyklister i högtrafik ska vara minst 12 % år 2018 och minst 15 % år 2030.

På regional nivå pågår ett arbete med en ny cykelplan som varit föremål för remissbehandling under 2013. Det mellankommunala samarbetet har uppmärksamrats och fått ökad fokus i syfte att bygga samman kommunernas cykelnät till ett sammanhängande nät.

Strategin för ökad cykling bygger på två huvudprinciper:

1. Bygga ut och utveckla kvaliteten i infrastrukturen med allt från övergripande stråk till utformning av detaljer.
2. Arbeta med en övergripande sammanhållen kommunikation där den utbyggda infrastrukturen är fundamentet.

Utbyggnad och kvalitet i infrastrukturen

- Se cykeln som ett eget trafikslag.
- Planera för en cykelvänlig stad.
- Bygg ut cykelinfrastrukturen.
- Uppgradera drift och underhåll av cykelinfrastrukturen.
- Samla väghållaransvaret för det prioriterade vägnätet.
- Satsa på utbildning om cykling och cykelplanering.
- Samverka kring övervakning av cykelvägnätet.
- Arbeta med piloter och testprojekt.

Kommunikationsinsatser

Den kommunikation som vänder sig till stockholmare och besökare syftar till att:

- Visa att Stockholm satsar på cykling.
- Förklara varför det är bra att cykla.
- Skapa ökad förståelse för olika trafikantgruppers behov och bidra till att minska konflikterna i trafiken.

Ansvarsfördelning inom staden

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att inom sina respektive verksamhetsområden främja en ökad och förbättrad cykling i staden och att ge medarbetarna goda möjligheter att kunna cykla till och från arbetet och ha tillgång till låncyklar för tjänsteärenden.

De åtgärder och fördelning av ansvarsområden som beskrivs i strategin för ökad cykling är i huvudsak konkretiseringar och förtydliganden av redan fattade beslut. Strategin har därutöver kompletterats med nedanstående åtgärder och insatser för kommunstyrelsen och vissa nämnder.

Kommunstyrelsen ska:

- utreda hur samordningen av cykelparkeringsplatser kan förbättras inom staden,
- ta fram en särskild cykelkommunikationsplan.

Trafik- och renhållningsnämnden ska:

- utreda hur samordningen av utbyggnaden av cykelparkeringsplatser kan förbättras,
- ha det samlade ansvaret för att till självkostnadspris ta fram och erbjuda utbildningar inom cykelplanering för berörd personal i staden samt de konsulter och entreprenörer som staden anlitar,

- utreda möjligheterna att styra angöringstider så att lastning och lossning i större utsträckning sker under lågtrafiktid.

Stadsbyggnadsnämnden ska:

- ansvara för att tydliga sammanhängande lösningar för alla trafikslag presenteras i områdesprogrammen i större stadsomvandlingsprojekt.

Exploateringsnämnden ska:

- ansvara för att nya områden samt kompletterande bebyggelse förses med cykelinfrastruktur och att den kopplas till befintligt nät.

Trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska gemensamt ansvara för att hålla handböcker som gäller cykelplanering och cykelparkering aktuella.

Ansvaret för cykelvägnätet är idag uppdelat mellan olika nämnder. Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för cykelvägar på gatu- mark medan stadsdelsnämnderna ansvarar för cykelvägar på park- mark. Stadsdelsnämndernas utbyggnader och förbättringar av cykelvägar på parkmark omfattas inte av ”cykelmiljarden”. För att skapa ett enhetligt och sammanhängande prioriterat cykelvägnät föreslås att ansvaret för cykelplanens pendlingsnät i sin helhet överförs till trafik- och renhållningsnämnden per den 31 december 2014.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till den föreslagna strategin men saknar en närmare koppling till stadens miljöprogram och framkomlighetsstrategi.

Av ärendet framgår att stadens långsiktiga inriktning är att förbättra förutsättningarna för cykeltrafiken genom att skapa en välfungerande infrastruktur och att cykeln ses som en ”lika naturlig del av transportsystemet som bil- och kollektivtrafiken”. Som förvaltningen uppfattat det borde ambitionen vara att en ökad användning av cykel som transportmedel i större utsträckning ska ersätta bil och att det därmed ska vara mera ”naturligt” att använda cykel istället för bil.

Förvaltningen vill framhålla att nu tillgänglig statistik visar att antalet allvarligt skadade i samband med cykelolyckor är betydligt fler än man tidigare trott. Statistik från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) visar att 23 000 personer årligen uppsöker akutsjukhus efter att ha skadats som cyklister. Av dessa skadas 3 500 så allvarligt att de behöver vårdas på sjukhus mer än ett dygn. Av tidigare officiell statistik framgår att 300 cyklister per år skadas allvarligt. Enligt MSB beror olyckorna ofta på vägunderlaget. Det är därför angeläget att staden prioriterar underhåll av cykelvägnätet.

Som förvaltningen ser det finns också ett stort behov av att informera stadens cyklister om gällande trafikregler och vad man som enskild cyklist kan göra för att minimera olycksrisken. Av ärendet framgår att utbildningsnämnden har ansvar för att uppmuntra cykling till skolan och att utbilda elever i trafikkunskap. Förvaltningen anser att staden därutöver bör ta initiativ till någon form av informationskampanj, eventuellt i samarbete med polisen, för att nå ut till en bredare allmänhet med information om hur risken för att skadas i trafiken kan minska.

Förvaltningen är positiv till att ansvaret för cykelplanens pendlingsnät i sin helhet överförs till trafik- och renhållningsnämnden och föreslår att även ansvaret för cykelplanens huvudstråk läggs på trafik- och renhållningsnämnden.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Strategi för ökad cykling i Stockholms stad.